

SCOPUS

پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس

refine your research
SCOPUS® INFO

*ترجمه ابوذر رضانی
دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری دانشگاه آزاد واحد شمال تهران
golezard63@gmail.com

متن انتخاب کنند. اسکوپوس در بخش جستجوی ساده محدود کننده‌های کمی تعبیه کرده است که به کاربران اجازه می‌دهد تا محدوده تاریخی، نوع مدرک، و حوزه موضوعی قابل جستجو را تعیین کنند. با توجه به این که شمار عناوین مجلات بین‌المللی نمایه شده در اسکوپوس قابل توجه است، اما صفحه جستجوی ساده به آسانی از طریق زبان نمی‌تواند محدود گردد. اسکوپوس شامل چکیده‌های انگلیسی برای مقالات غیرانگلیسی زبان است. بخش جستجوی نام نویسنده به سادگی زیر عمل می‌کند: کاربران نام خانوادگی نویسنده و اگر ممکن باشد حرف اول یا اولین نام آن را وارد می‌کنند.

جستجوگرانی که می‌خواهند راهبرد جستجوی پیچیده‌تری را ایجاد نمایند، می‌توانند از بخش جستجوی پیشرفته استفاده نمایند. این ناحیه یک کادر متنی بزرگ که کاربران جستجوی شان را با استفاده از عملگرهای بولی یا کدهایی که اسکوپوس برای جستجوی فیلدهای خاصی فراهم کرده، می‌توانند انجام دهند. ظاهر صفحه جستجوی پیشرفته مستقیماً قابل درک نیست. کد فیلدها برای استفاده پیچیده و مشکل است، اگرچه کاربر می‌تواند محدودیت‌های بیشتری نسبت به صفحه جستجوی ساده را اعمال نماید.

پیوند «توصیه‌های جستجو» مستقیماً بالای هر کادر جستجو،

مطابق اظهارات الزیور اسکوپوس بزرگترین پایگاه نمایه سازی و چکیده نویسی، با پوشش محتوایی متون علمی، فنی، پزشکی و علوم اجتماعی است. اسکوپوس دسترسی به بیش از ۱۵ هزار عنوان دآوری شده از بیش از ۴ هزار ناشر را فراهم کرده است که بیش از ۱۲۸۵۰ مجله علمی، ۲۸ میلیون چکیده، ۱۳ میلیون پروانه ثبت اختراع، ۲۵۰ میلیون صفحات وب علمی را در بر می‌گیرد. مطابق پوشش زمانی منابع، در اسکوپوس چکیده‌ها از سال ۱۹۶۶ وجود دارد، درحالی که منابع مأخذ مقالات تنها از سال ۱۹۹۶ موجود است. به جهت پوشش موضوعی، علوم فیزیک با ۵۵۰۰ عنوان منبع کاملترین پوشش را دارد؛ علوم پزشکی فراتر از ۵۳۰۰ عنوان (۱۰۰ درصد عناوین مدلاین را شامل می‌گردد) نیست، علوم زیستی در حدود ۳۴۰۰ عنوان و علوم اجتماعی در حدود ۲۸۵۰ عنوان است.

رابطه جستجوی آن به آسانی قابل هدایت با ظاهری مطلوب و خوش ترکیب همراه با رنگ‌های ملایم است و به بخش‌های پیشنهادات و راهنماهای جستجو پیوند دارد. به صورت پیش فرض صفحه جستجوی ساده با دو کادر ورود متن برای کاربران ظاهر می‌گردد که هر یک با فهرست کشویی به فیلد خاصی اختصاص می‌یابد. کاربران می‌توانند عملگرهای بولی مناسبی را برای جستجو در فهرست کشویی سمت چپ کادر ورود

می‌دهد و اسکوپوس جدول استناد مروری از مدارک انتخاب شده ایجاد می‌کند. سرانجام، افزودن به فهرست به جستجوگر اجازه می‌دهد از استنادهای معینی؛ نمایش، پرینت یا ذخیره فهرست موقتی ایجاد کند. کاربران می‌توانند با ایجاد یک حساب کاربری شخصی طراحی شده برای ذخیره جستجوها یا ایجاد آلرت‌های جستجو یا آلرت‌های استناد به مدرک در اسکوپوس ثبت نمایند.

یکی از مشخص‌ترین ویژگی‌های اسکوپوس توانایی فراهم آوردن اطلاعات استنادی برای مقالات است؛ به عبارت دیگر، اسکوپوس فهرستی از مقالات که به مقاله‌ای در نتایج جستجویان استناد کرده‌اند را ارائه می‌کند. پیش از اینکه اسکوپوس در سال ۲۰۰۴ شروع به کار کند، وب آف ساینس آی اس آی تنها پایگاه اطلاعاتی چند رشته‌ای بود که جستجوی استناد را فراهم کرده بود و رقیب قابل ملاحظه‌ای نداشت. اسکوپوس خودش را در عرصه جستجوی استناد رساند، کاربران حالا انتخابی دارند مربوط به اینکه کدام محصول را برای این نوع جستجو ترجیح بدهند. هر دو آن‌ها در پوشش تاریخی، شمار مجلات نمایه شده، و شمار مجلات بین‌المللی و منبع باز نسبت به هم متفاوت هستند. جستجوگران باید بدانند جستجوی استنادها در وب آف ساینس محدود زمانی بیشتری را پوشش می‌دهد. اسکوپوس نمایه‌سازی تعدادی از مجلات را از سال ۱۹۶۶ را دربر می‌گیرد، در حالی که وب آف ساینس برای استناد به مجلات، خیلی پیش از ۱۹۰۰ را پوشش می‌دهد. اسکوپوس رابط کاربری، با قابلیت هدایت آسان و کاربرپسند ارائه کرده است. این پایگاه اطلاعاتی بیشترین مزیت را برای محققانی که علاقه مند به متون حوزه فیزیک و پزشکی هستند، دارد چون بیشترین مجلات در این حوزه‌ها را پوشش می‌دهد، اسکوپوس جایگزین عملی برای وب آف ساینس ارائه کرده است و ممکن است برای جستجوی استناد در سال‌های اخیر مفیدتر باشد، بدلیل اینکه پوشش استنادها در آن به منابع پیش از ۱۹۹۶ محدود شده است.

در سه صفحه جستجو واقع شده است و توصیه‌های جستجوی خاص را در فهرست راهنما بزرگتر به کاربران می‌دهد. فهرست راهنما کاملاً گسترده و علاوه بر متن شامل پیوند به فیلم آموزشی پیوسته است در بروشور اطلاعاتی شان برای کتابداران ذکر شده که اسکوپوس چکیده‌ها، مأخذ و اطلاعات کتابشناختی را توسط تیم متخصص، با استفاده از واژه‌های کنترل شده از پایگاه‌های اصلی از جمله اصطلاحات مش‌نمایه‌سازی می‌کند. در آن همچنین بیان شده است که این واژگان کنترل شده به همراه کلیدواژه‌های نویسنده، استفاده می‌شود. نتایج جستجوی اسکوپوس به اطلاعات با ارزشی ارجاع می‌دهد. نتایج در سه ناحیه سازماندهی می‌گردد: ۱. اسکوپوس، ۲. وب (از طریق موتور جستجوی سایروس)، ۳. پروانه ثبت اختراع، که به طور پیش فرض نتایج اسکوپوس نمایش داده می‌شود. مستقیماً در بالای نتایج جستجو، ناحیه «پالایش نتایج جستجو»، به جستجوگر امکان تجدید نظر برای نتایج جستجو را می‌دهد. اینجا کاربر به آسانی می‌تواند با انتخاب «محدود به» یا «مستثنی از» مقوله‌های انتخاب شده همچون عناوین منابع، نام نویسنده، و سال نتایج جستجویشان را پالایش نماید.

برای نتایج، پنج ستون در امتداد یک صفحه شامل اطلاعات زیر برای هر مدرک بازیابی شده است:

۱. عنوان مدرک، ۲. نویسنده، ۳. تاریخ، ۴. عنوان منبع، و ۵. استناد شده با. مدارک به ترتیب تاریخ فهرست شده‌اند، اگرچه کاربران می‌توانند با انتخاب هر یک از معرفه‌های پنج ستون به سرعت نتایج را مرتب نمایند.

علاوه بر این در بالای نتایج جستجو، اسکوپوس کادر متنی برای «جستجو در بین این نتایج» فراهم کرده است، که به کاربر اجازه افزودن کلیدواژه دیگر یا جستجوی نویسنده خاص را می‌دهد. سرانجام، بیش از ۵۰ جستجوی اخیر در بخش تاریخچه جستجوی کاربر در زیر هر سه صفحه جستجو (ساده، نویسنده، و پیشرفته) فهرست شده است که امکان انتخاب و پیرایش، ذخیره، یا تنظیم یک آلرت برای هر جستجو وجود دارد. به طور کلی، اسکوپوس عالی‌ترین انعطاف‌پذیری را در مرتب‌سازی و نمایش نتایج جستجو برای نیازهای منحصر به فرد فراهم نموده است.

از فهرست نتایج، در صورت امکان کاربران می‌توانند پیوندهای دسترسی به چکیده، مأخذ و متن کامل داشته باشند. سیستم مدیریت پایگاه‌های اطلاعاتی سازمان مستقل قابل تنظیم با اسکوپوس برای امکان پیوند به موجودی کتابخانه یا سایر خدمات، از قبیل امانت بین کتابخانه است.

در پایین صفحه نتایج جستجوی اسکوپوس پیوند به سه بخش:

۱. «خروجی»

۲. «ردیابی استنادها»

۳. «افزودن به فهرست»

فراهم شده است. پیوند خروجی به کاربران تسهیلات چاپ یا ایمیل نتایج، ایجاد کتابشناسی با استفاده از RefWorks، یا خروجی استنادها در فرمت RIS برای سایر نرم افزارهای مدیریت کتابشناختی (برای نمونه EndNote) را می‌دهد. ردیابی استنادها به کاربران اجازه انتخاب استنادها از نتایج شان

منبع:

Sullo, Elaine. «Scopus» J Med Libr Assoc. 2007 July; 95(3): 367-368.(available)

<http://www.pubmedcentral.nih.gov/articlerender.fcgi?artid=1924943>